

NYÁRÁDY GÁBOR

BÖLÖNI FARKAS SÁNDOR VÉGRENDELETEI

Nehéz volt elhinnem, hogy Bölöni Farkas Sándor (1795–1842) testamentumai még soha sehol nem jelentek meg in extenso, de még kivonatosan sem az eredeti szöveggel, hasonmás formában pedig semmiképp. Megannyi újabb és újabb forrást néztem át. Oly áttekinthetetlenül sok kisebb-nagyobb közlemény foglalkozik ugyanis a nevezetes *Utazás Észak Amerikában* írójával, a kolozsvári Gondoskodó Társaság, az ottani Casino és más egyletek alapítójával, hogy képtelenségnek látszott a végére jutnom. Nincs kizárva tehát, hogy valamely „eldugott” helyen mégiscsak publikálták őket. Mindazonáltal a fontosabb lelőhelyek szorgos végigbongészése után megkockáztatom az állítást: az eredeti kéziratok teljes, hiteles szövege mindeddig nem látott napvilágot.

Valahány életrajz megemlékezik arról, hogy könyvtárát a kolozsvári Unitárius Kollégiumra hagyta, és a Gondoskodó Társaságban elhelyezett pénzét is könyvbészésre, a könyvtáros javadalmazására szánta. De csak erről. Holott a végrendeletek egyéb szakaszai is sokat elárulnak a hagyatkozóról és környezetéről, a halála napján, utolsó óráiban zilált betűkkel papírra vetett írás pedig megrendítő hatással érzékelteti a végkifejlet tragikumát.

Alighanem fölösleges lenne itt akár csak címszószerűen is összegezni Bölöni Farkas munkásságát. Kiváló biográfusok tollából viszonylag jól ismert. Legfeljebb azzal a néhányuknál felbukkanó megjegyzéssel kell perbe szállnunk, hogy kora nem ismerte volna fel tehetségét, emberi nagyságát, hiszen haláláig csupán fogalmazó volt az erdélyi főkormányzéknél. Valójában mindkét haza visszhangozta a nevét, a Tudós Társaság tagsággal tisztelte meg mint a köztársasági, polgári demokratikus rendszer első hírhozóját az Újvilágból; Bajza, Döbrentei, Kazinczy, Széchenyi, Wesselényi baráti jobbot nyújtott neki, Erdély szellemi vezérkarába fogadta. Ami pedig a guberniumi állását illeti, ne felejtjük el, hogy akkoriban a főkormányzók a legtekintélyesebb hivatal volt Erdélyben, jeles férfiak, patinás családok tagjai versengtek ott egy-egy szerény helyért is.

Az 1839. évi *Schematismus Transsilvaniae* szerint Farkasnak egyazon beosztású (concipistae actuales, conceptus practicantes) társai voltak például humoródszentmártoni Bíró Pál, később a főkormányzósági levéltár főigazgatója; radnótfái Nagy Sámuel, utóbb titoknok, majd Bécsben az erdélyi udvari kancelláriánál referens, 1862-től a budapesti Nemzeti Színház igazgatója; pákei Pákei Lajos centumpater, az unitárius egyház főtanácsosa, az Unitárius Kollégium felügyelőség-noka Brassai Sámuellel együtt, élete végén guberniumi titoknok – és még folytathatnánk a sort. Nem jogos tehát lebecsülni Farkas hivatali rangját a korabeli erdélyi közéletben, s ezt mi sem bizonyítja jobban, minthogy házsongárdi temetésén tarcsafalvi Pálffy János mondott fölötte gyászbeszédet az éppen üléselő országgyűlés képviselőjében.

De előreszaladtunk témánk tárgyalásában.

Farkasban már nagyon korán, harmincéves korában fel-felöltött a halál gondolata, s ezt csak egyre romló egészségi állapotával magyarázhatjuk. 1825. november 28-án így ír Döbrentének: „Hijában törekszünk minden philosophiánkkal, a test hanyatlásával oda a lélek.”¹ Későbbi leveleiben is panaszkodik testi gyengeségére.² Már túl a nagy amerikai utazáson, 1835. január 1-jén feljegyzi naplójába: „Életemnek 40ik esztendjébe lépém. Érzem, nem sok van még hátra, s mely keveset teheték eddig!”³ Február 26.: „Testem is nagyon kezd szenvedni. Mely nyomorú az ily létezés!”⁴ Május 5.: „Naponként rosszabbul vagyok. Kínos éjszakákat állok ki hátam fájdalmával.”⁵ Május 6.: „Kevés könyveim iránti végrendeletem megint megírtam. Úgy képzelem a testamentum dolgát, mint aki koporsóját készítteti el. Mi lesz e csudálatos új nyavalyából, mely naponként erőt vesz rajtam?”⁶

Gróf Bánffy József meghívására Bonchidára ment gyógyulni, s 1835. június 2-án ott írja: „Künn valék a kertben, tizednapki kínos fájdalom után. A betegség hamar ágyba teve, s tizednapig boncolám az unalom és fájdalom különböző osztályait”.⁷ 1841. január 12-én Kelemen Bénit, ifjúkori kedves barátját levélben tudatja, hogy ereje naponként hanyatlik. „Egész életünk – írja másutt – a halálra való készülgetéssé válik.”⁸

Tüdőbaja örölte fel lassan az egészségét, s barátkoztatta meg apránként az elmúlás gondolatával. Olyannyira, hogy 1841. augusztus 22-én idejét látta ismét papírra vetni végakarátát. Itt azonban egy pillanatra meg kell állnunk, s visszatérnünk a napló 1835. május 6-i soraira: az akkor már másodjára megfogalmazott testamentumnak sehol nincs nyoma, egyetlen forrás sem ismeri, fel kell tételeznünk, hogy elkallódott mind a kettő. Jakab Eleknek, a legalaposabb életrajz szerzőjének egy megjegyzését pedig megkérdőjelezzük: szerinte ugyanis az 1841. augusztusi és az 1842. február 2-án kelt testamentum eredeti példánya a kolozsvári Unitárius Kollégium könyvtárában van, illetve volt, amikor biográfiáját írta (1870).⁹ Talán csak másolatokat látott. Mind a két autográf végrendeletkezés Budapesten, a Magyar Országos Levéltárban, a kolozsmonostori konvent gyűjteményében található.¹⁰

Az első (harmadik) végrendelet (1841. augusztus 22.)

„Halálom után, Bölöni kevés jóságomnak kikre szállása iránt a törvényekben meg van téve a rendelés. Fellelhető kevés vagyonomra nézve, mellyeket mind magam igyekezete által szereztem, hagyom a következő rendelésemet:

¹ JAKAB Elek, *Bölöni Farkas Sándor és kora*. Keresztény Magvető, 1870. 321.

² Uo.

³ BÖLÖNI FARKAS Sándor, *Naplótöredék (1835–1836)*. Bp., Magvető Könyvkiadó, 1982. 3.

⁴ Uo. 31.

⁵ Uo. 51.

⁶ Uo. 51.

⁷ Uo. 53.

⁸ JANCsó Elemér, *Bölöni Farkas Sándor élete és munkássága*. Kolozsvár, 1942. 56.

⁹ JAKAB Elek, *i. m.* 320. Benczédi Pál csak „alapítóleveleiről, hagyatéki iratairól és más okmányairól” tud. (*Kelemen Emlékkönyve*. Kolozsvár, 1957. 45.)

¹⁰ Magyar Országos Levéltár, Kolozsmonostori Konvent Levéltára, Testamentaria (F 23) S 32.

1. Minden könyveim, földkép és kézirat gyűjteményeimet, könyves thecáimmal együtt, hagyom a kolozsvári Unitarium collégium könyvtárának, az ottan tanuló ifjuság közös használatára.

2. A Provisionalis társaság pénztárában lévő 's életem végeig megszorulandó tőkepénzemet is, kamatjaival együtt, hasonlólág az írt collégium könyvtárának hagyom, úgy módon: hogy az egész mennyiség kamatolásra Kolozsvár várossában fekvő 's két annyi éró telkekre kiadtván, maga a tőke soha elkölthető nem leszen, évenkénti hat procent kamatjából pedig négy procenttel mindig új 's nevezetesen magyar könyvek szereztessenek; ötödik procentjét az én könyveimre felügyelő könyvtárnok vegye fizetésül; a hatodik procent pedig mindenkor a fő-tőkéhez csatoltassék 's kamatra adassék.

3. Kevés butoraim 's egyéb minden portékáim is eladtván, az azokból bejövő summát is, ne talán halálomkor található kész pénzemmél s activ adosságaimmal együtt, hagyom az említett könyvtárnak, mellyekből bekerülő summa a 2^{ik} pont alatti tőkéhez csatoltatván, azzal együtt az írt modon kezeltessék.

4. Azt kívánom, hogy könyveim 's az ezek felvígázása 's szaporítására szánt tőkepénzem, egészen külön kezeltessék, azok íránt évenként az Unitarium fő consistoriumnak számadás adattassék bé. A köz jó íránti tiszteletnél fogva, kérem is a consistorium 's nevezetesen a professor urakat, hogy ezekre felvígázni ne terheltessenek.

5. Azon esetben, ha e kevés hagyományomat illy modon a fő consistorium elfogadni nem akarná; vagy ha elfogadtatott 's idővel nem a fenírt célra 's modon használtatnék, vagy a felvígázás hiánya miatt könyveim elídegenítése, a tőkepénz nem helyes administratioja vagy veszedelmezése tapasztaltatnék; joga leszen a kolozsvári casinónak, vagy ha ez nem létezne vagy nem ohajtaná, a hazában fenálló s' egyik valláshoz sem tartozó akármelly honi tudományos intézetnek, a fenebbi pontok alatti hagyományomat magokhoz venni 's az írtak szerínt folytatni. Végső esetben, törvényes örökösseim mint tulajdonukat, vegyék magokhoz.

6. Bölöni jóságomról szolló, 's más, nemzettségünk dolgát illető leveleket, némén Lőfi Jánosné, vagy gyermekeinek kérem átadatni.

7. Minden privat levelezéseimet 's magam által írt bévégzetlen némelly jegyzéseket, megolvasatlanul elégetni kérem.

8. Köntösseimből egy rendbelit, halálomkor mellettem lévő szolgának kérek kiadatni. Több köntösseimet 's fejjérnemüimet, öcséim, Lőfi Sándor és Elek 's Farkas Jozsef osszák fel magok között egyaránt.

9. Ezen akaratom teljesedésbe vételére, 's életőkben a fenírtaknak akaratom szerinti teljesítése felvígázására, szívesen kérem főkormányi titoknok Szegedi Mihály, concept. practicáns Körmöczi Jozsef és Kelemen Bénéiamin barátimat. Kiket arra is kérek, hogy akár portékáim 's akár könyveimből, volt barátjok emlékére, válasszanak valamit tetszésök szerint.

Kolozsvárt. 1841ten Augustus 22^{kén}

Bölöni Farkas Sándor mk.
Gubernialis Concipista"

Az irat külzetén olvasható szöveg: „Hogy Kormány szeki Concipista Bölöni Farkas Sándor Urnak ezen 22i Aug. 841. költ és előttünk felis olvastatott veg rendelete valosággal a légyen, mely – a külső- 's a mai alább írt napon – Kormány szeki titoknok Mltgos Szegedi Mihály ur szállásán fel bontatott két petsetü borit-

tekban találatott – arról igaz hitünk szerint bizonyítottunk. Kolozsvár 3 Febr. 842. Donát Lajos Prot[ocollorum]. Director, Intze Mihály Főkörmányi not[arius], László Ferenc Hites ügyvéd.”

A végrendeletben és a záradékban szereplő személyek: zetelaki Szegedi Mihály guberniumi titoknok, Farkasnak korábban egyrangú kollégája, évek óta közvetlen felettese; nagyjaitai Körmöczi József fogalmazógyakornok a főkörmányszéknél, Farkas kollégája és jóbarátja; Kelemen Béni, Farkasnak ifjúkori kedves pajtása; nagyjaitai Donát Lajos, a guberniumnál iroda igazgató (mellesleg hatodmagával a Gondoskodó Társaság alapító tagja); nagyjaitai Intze Mihály ugyanott kancelláriai jegyző; jakabfalvi László Ferenc, a főkörmányszék mellett hites ügyvéd. Valamennyien tehát hivatalbeli barátok és ismerősök; nem meglepő, hogy hárman is nagyjaitaik, a háromszéki Nagyjaita ugyanis Bölön tőzomszédságában fekszik. Bölöni Farkasnak egyetlen fiútestvére korán elhunyt, az ő fia a végrendeletben említett Farkas József; Lőfi Sándor és Elek pedig nővérének a gyermekei.

A második (negyedik) végrendelet (1842. február 2.)

„A mult 1841^{ben} írt Testamentumot, mos Istennek hálá még ép elmével, következőleg módosítom 's hozzáadok némellyeket, u.m.

1. Az őcséimre nézve írt pontot így változtatom: Lőffi Sándornak hagyom a magyar mentém nadrágostol, Lőffi Eleknek a Dolmányt nadrágostol, Farkas Jozsinak a nagy uj köpenyegem.

2. Mellettem lévő Demeter Istvánnak, a Testamentumban írottakon kívül, minden csismám, két viseltesebb kalapom, sapkám, az ágyakban lévő donhályt [dunyhát], parnát 's még egy párnát a régiebbekből, – és ezen folyo félesztendőre egész fizetését[.]

3. Lobovics urnak hagyom az ugy nevezett »Nagy« féle pipát 's a régibb dohányomból 10 papusát [csomagot].

4. Körmöczi Jozsef nekem igaz barátom 's hív testvérem volt, szívesen kérem őtet, fogadja el tőlem a nagy zöld karikás székem 's az uj író asztalom. Megbántaná emlékezetem, ha ezt el nem fogadná. Ezeken kívül mind ő, mind Szegedi és Kelemen barátom fogadjanak el portékáimból a mi tetszik.

Kolozsvár, 842 Febr. 2^{kán}

Bölöni Farkas Sándor mk.”

Ezt a végrendeletkezést is ugyanazok a személyek bontották fel és hitelesítették a külzeten február 3-án, Farkas halálának másnapján Szegedi Mihály lakásán, mint az előzőt. A hagyatkozó kívánsága szerint jártak el, a hitelesítés oldalán ugyanis ott áll saját kézzel írt rendelkezése: „Mlgs Szegedi Mihály úr boncsa fel Farkas Sándor halála után.” Új név itt a szolgáé: Demeter Istvánnak hívták (Jakab Elek Lajosnak nevezi, valószínűleg tévesen). Lobovics (vagy Labovics?) kiletét nem sikerült megállapítanunk, talán Farkas házigazdája volt.

Az utóbbi irat és az elhalálozás dátuma azonos: február 2.; a reszketeg sorok elárulják, hogy aki a tollat fogta, az agónia küszöbéhez érkezett, s utolsó nagy erőfeszítéssel igyekszik üzeni még pár szót baráti környezetének. Első biográfusa, Jakab Elek megkísérelte pontosabban felderíteni a halál körülményeit – hasz-

talán.¹¹ „Kelemen másnap reggel jött bé Kolozsvárra, Körmöczi meghalt, Incze azt mondja, hogy ő és Pap Gáborné (valószínűleg a napló szerint 1835 januárjában elhunyt testi-lelki barát özvegye) voltak mellette kimúlásakor, Demeter Lajos nevű legényét felkerestetnem nem sikerült, ma nincs Kolozsvárott vagy tán többé az életben is...”

A másnap kiadott gyászjelentés így szól:¹² „Erdélyi Fő Kormányezéki Fogalmazó, és a Magyar Tudós Társaság Tagja Bölöni Farkas Sándor jelen hó 2-kán estvéli 8. óraker egy jobb életre átszenderüle; – közhasznu élete 47., szolgálata 27. rövid évekre terjede annak, kit a két Magyarhon testvéreleg ölele; – e Honban több üdvös eredményü társulatok alapításával örök becsben maradand emléke; – Nemes Háromszéken lakó egyetleneg leánytestvére, 's rokonai még nem sejtik vesztességöket. Hült porai jelen hó 4-kén délutáni 4. óraker fognak nagypiaczsori szállásáról a köz temetkező helyre kísértetni, Kolozsvártt, Télutó [február] 3-kán 1842.” (Hivatalával gróf Lázár László guberniumi tanácsos tudatta Farkas elhunytát;¹³ 1829-ben öhozza intézett levélben vetette fel a megboldogult egy jövendő erdélyi múzeum tervét.)

Jakab leírja, hogy a temetés február 4-én délután 4 óraker volt. Farkas koporsója fölött Kriza János (történetesen ugyancsak nagyajtai születésű) kolozsvári unitárius lelkész mondott könyörgést, s „harmonias ének mellett 24 fákyla lángja között kísért a köztemetőbe nagy sokaság, melynek egy része az országgyűlési követi kar volt”. A sírnál Pálffy János Küküllő vármegyei ellenzéki követ beszélt, „áradozólag, honfi hévvel, tettűs életét, szabadelvűleg írt É. Amerikai Utazása nagy erkölcsi hatását s végrendeletével az ifjúságnak és a tudomány ügyének tett szolgálatát magasztalva; ezután az alvónak békét kívánva távozott el a tengernyi nép, mely a boldogultat ha életében eléggé nem is, halálában méltóképpen megtisztelte”.¹⁴

Tarcsafalvi Pálffy János emlékezéseiben maga is elbeszéli az eseményt.¹⁵ „Első volt, ki Amerikát tüzetesen ismertette a magyar olvasó közönséggel, kifogyhatatlan jószívűség- és becsületességgel bírt és sok ész- s ismerettel. Meghalt Kolozsvártt 842-ben az országgyűlés folyama alatt. Követtársaim engem bíztak meg gyászbeszédet tartani sírjánál, és én megtartottam azt csikorgó hidegben, melegen érző keblemben őszinte tisztelet- és szeretettel az elhunyt iránt.”

Csak még egy morzsányi adalék ehhez: a másfélszáz esztendővel ezelőtti búcsúztatás epilógusaként, az Erdélyi Magyar Szótörténeti Tárbn bukkantunk rá.¹⁶ Pákei Lajos nővére, Krisztina tudatta férjével: „Miolta Farkas Sándor meg holt, szegény Josi is nagyon beteg – ott meg hült a temetésen, megbúsult érette, nagy fájdalmi vadnak, örökös hideglelése, kedvetlen... még fen járagat, Barra orvosolja, nagyon rosszul néz ki.” Barra Imre doktor páciense bizonyára a vigasztalhatatlan barát, Körmöczi József volt.

¹¹ JAKAB Elek, *i. m.* 329.

¹² Magyar Országos Levéltár, Pákei Levéltár, P 1781/1. cs.

¹³ JAKAB Elek, *i. m.* 247.

¹⁴ Jakab szerint (*i. m.* 329.) Pálffy beszédének szövege a kolozsvári Unitárius Főtanoda könyvtárában, Pákei Lajos gyűjteménye harmadik kötetében volt.

¹⁵ PÁLFFY János, *Magyarországi és erdélyi urak*. Kolozsvár, é. n. 148.

¹⁶ SZABÓ T. Attila, *Erdélyi Magyar Szótörténeti Tár*. V. kötet. Bp., Akadémiai Kiadó – Bukarest, Kriterion Könyvkiadó, 1993. 927. Kiragadott sorok a Kolozsvártt lévő Pákei Levéltár 6. csomójában elfekvő levélből.

Ami végül a könyvhagyatékot illeti, jó kezekbe, Brassai Sámuel gondozásába került, ő volt ugyanis ekkor az Unitárius Kollégium könyvtárosa. A gyűjtemény 494 önálló művet tartalmazott 961 kötetben, a Gondoskodó Társaságban pedig 2000 forint maradt a hagyatkozó után.¹⁷ S a téka is meg a tőke is Farkas óhaja szerint szépen gyarapodott. 1870-ben már 1307 kötet szerepelt a leltárban, a pénzalap pedig 2233 forint volt.¹⁸ Hatvanöt évvel később Jancsó Elemér vette számba a könyvvállományt, s csaknem háromezer kötetet talált benne.¹⁹ Így terebélyesedett a kollégiumi bibliotékában elhelyezett gyűjtemény a végrendeleti adomány kamataiból.

Merő véletlen, hogy Bölöni Farkas Sándor sírközele és síron túli emlékét éppen akkor idézzük fel, amikor születésének kétszázadik évfordulója közeleg. Nem a szerző szeszélye, hanem az iratok felfedezésének alkalmá diktálta így. Egyébként is: ilyen nagy messzeségbe visszatekintve az idősíkok már összemosódnak szemünk előtt, az út elejének a vége ad fényességet. Tisztelgésünk mindenesetre az erdélyi panteon halhatatlanjának szól, aki – Orbán Balázs szavát kölcsönözve – „menydőrgő hangon rázá fel szunnyadó nemzetét, ki megfújta a szabadság tárogatóját, amelynek a haza minden zugába elhalló hangja a jogvédőknek megszámlálhatatlan és legyőzhetetlen phalanxát sorakoztatá a küzdőterre [...] szent és tisztelt kell legyen minden hazafi előtt”.²⁰

¹⁷ SIMÉN Domokos, *Az unitáriusok kolozsvári főiskolájának könyvtára*. Keresztény Magvető, 1877.

¹⁸ JAKAB Elek, *i. m.* 320.

¹⁹ JANCÓSÓ Elemér, *Bölöni Farkas Sándor könyvtára*. Könyvtári Szemle, 1935. február 5.

²⁰ ORBÁN Balázs, *A Székelyföld leírása*. III. Pest, 1869. 23.

Statisztikai törvény, 133-án levő jogszabállyal kiterjesztésére
a törvényekben meg van írva a rendelt. Felkötésben lévő
gyorsítással, melynek mind magán egyetemen által
van, hagyom a következő rendelkezésnek:

1. Minden könyvtár, földkép és térkép gyűjteményeinek, köny-
ves székével együtt, hagyom a kolozsvári *Universitatis col-
legium* könyvtárával, az ottani *causa* ifjújegy, káros helyek,
látása.
2. A Provisionális társaság pénztárában lévő és elvont ügyek, az
paparudák töltésére és karmajzásiól együtt, káros helyek, az
az *collegium* könyvtárával hagyom, úgy mond: hogy az egy-
mennyiség karmajzásiól káros helyek, az ottani *causa*
örök elhárítandó, maga a töltés soká elhárítandó ezen helyen,
évenkénti haszonnal karmajzásiól pedig úgy mondom, mindig
új és nevesen magyar könyvek *exercitatio*, örök *procuratio*
az az *collegium* felügyelő könyvtárával vagy *facultatis*, a ha,
örök *procuratio* mindig mindent a fő töltés *causa* és *causa*
na *causa*.
3. Kétszázötven és egyéb minden *procuratio* is elvont, az ottani
bol *causa* *causa* is, az ottani *causa* *causa* *causa* *causa* *causa*
remény és az az *causa* *causa* *causa* *causa* *causa*
causa, melyből *causa* *causa* *causa* *causa* *causa*
causa, az az *causa* *causa* *causa* *causa* *causa*

1858

4. Azt kívánom, hogy könyvem s az over felvilágosítva s praesentatara praesentatara, egyben keltőn becsülettel arról írásban értesítve az Univerzium. fő Consistoriummal praesentatara adasson be, et kőn jo írási írtatásaid fogva, lérem is a Consistorium. s nevezem a professor urak, hogy vedre felvilágosítva ne so hetszont.

5. Azon esetben, ha a levis hágyomáryomok illy módon a fő consist. un elfogadni nem atának, vagy ha elfogadva s idővel nem fenitvéltra s minden közpártatásaid, vagy a felvilágosítás hiánya att könyvem átidegyítés, a tökéletes nem helyes adminisztratív vagy végrehajtás capofactatásaid, joga lépni a költözési casuak, vagy ha ez nem lévén vagy nem olajra s a kárban fevéll. s egyid veltáshoz sem tartaró atáramly kőn tudomásnyos írásaid, a fentbbi pontok alatti hágyomáryomok megoldha omni s írat praesentatara folgyatni. Végső esetben, tövénys öztárossim írásaid adomdot, vagy megoldha.

6. Nőlevis jostáryomoktól prólló, s más nevezetregimul dolgai illis ti. Uel, Nőlevis Lőfi Sándor, vagy gynevelimul lérem ávoldani.

7. Minden privát levélésimul s magam által írt bevégezetlen s melly jegyzésid, megolvasatandul atáryami lérem.

8. Könyvessimul egy rendbeli, keltatandul celtatandul levi praesentatara kérel lévén. Több könyvessimul s fjezessimul, östéim Lőfi Sándor, s Uel s Farkas Jozsef onrat fel megol. ti, rőt egyaránt.

9 Erce aharom teljesedési vidékén, életében a fennmaradt
akaratom szerint teljesítse felvigyázatára, hiszen ez a
főközményi cívet az Ország Mikály, congre-practicus Kőr-
mői József és Keleny Benjámin barátságos Kérelmükben
kérd, hogy akár pozitívum és akár könyveimben, volt beadványai
mellékletén, valószínűleg valamilyen célszerűséggel legyen.

Közeledek 1841^{ben} - Augustus 22^{ben}

Mótoni Farkas Sándor
Gubernialis Concipista

A mely négy ^{km} óra Testemelését nos kemény léd
meg is Amivel, tövörleő by mártalom 's bosszant
nem elyler, a m.

1. Az ösinnai népe legnagyobb igy választott: Eöfi
Sándornak legyen a nagyos mának udvarosa, Eöfi
Eldel a Dolmány udvarosa, Farkas János a nagy
új köpessyem.

2. Málkann köö Demesz Szivámat, a Testamentumukban írat,
saba leírt, minden szimán, de vándorok lakoznak, kőpári
az egyben köö dörlety, jussák 's meg egy pörandó a
zlyekibbül, - is emu folyó folyóndón egy pörandó

3. Szabócs várat kégy "a nagy név" "Sage" f. e. pipár 's a
xigibb dolmányból 10 pörandó

4. Körösnai Szabol kelme igy békém 's lis kesvén emu
vols, pörandó kővén öcs, fogadju el kövén a nagy 's ölt
kővén pörandó 's az új köö apótam. Meghátarok nélt
emlékbecem, ha az a emu fogadju, kővén leírt emu
ö, mind egyed is kővén békém fogadju el pörandó,
indul a mi kővén.

Körösi Farkas Szabol

Körösi: 1872 Febr. 24-én